

Фактчекінг

Опис (анотація): Фактчекінг – це дисципліна, яка дає уявлення про особливості роботи журналіста-фактчекера, формує навички користування законодавством для захисту журналістів-фактчекерів, дозволяє практично опанувати навички проведення журналістських розслідувань за відкритими базами даних, окрім того, фактчекінг виробляє навички перевірки фактів, розрізнення фактів і оціночних суджень.

Тип: цикл дисциплін загальної підготовки (вибіркова).

Термін вивчення: 3 курс (5 семестр).

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 40 год. аудиторних: 16 год. лекційних, 24 год. практичних занять.

Викладацький склад: кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри журналістики Почапська О.І.

Мета курсу: ознайомити студентів з основними поняттями і теоретичними положеннями курсу; виробити уміння правильно й ефективно застосовувати їх на практиці, розуміти особливості сучасного інформаційного простору, володіти механізмом пошуку джерел інформації; оволодіти найхарактернішою рисою сучасної вітчизняної журналістики – налаштованістю не стільки на повідомлення новин, як на їх аналіз, дослідження, витлумачення подій, процесів, ситуацій, що відбуваються; оволодіння навичками верифікації інформації та роботи з відкритими базами даних; набуття навичок відокремлення фактів від думок і оціночних суджень.

Основні завдання дисципліни:

- забезпечити розуміння студентами понять «факт», «оцінка», «судження», а також навчити систематично перевіряти факти;
- ознайомити студентів з передумовами і причинами виникнення фактчекінгу;
- забезпечити глибоке осмислення найхарактернішої риси сучасних журналістських фактчек-розслідувань – критичного мислення, яке дозволяє розуміти основні маніпулятивні тенденції сучасних політиків;
- вивчити особливості проведення фактчекінгу і роботи з відкритими базами даних.

Результати навчання: студенти **мають знати** специфіку фактчек-розслідування в системі сучасної онлайн-журналістики; систему функцій сучасного фактчекінгу; методи і прийоми фактчекерів; особливості роботи із відкритими базами даних; новітні комп'ютерні технології для проведення фактчек-розслідування. Студенти **мають уміти** всебічно використовувати набуті знання в умовах сучасної корумпованості і злочинності у суспільстві; вміло оперувати отриманою інформацією, використовуючи при цьому тільки чесні методи.

Методи викладання дисципліни: Усне слово викладача, бесіди, робота за підручниками і посібниками, проблемні методи, конспектування, дискусії.

Методи оцінювання: Поточне усне опитування, написання самостійних робіт, експрес-опитування, написання контрольної роботи, підготовка журналістських розслідувань, самооцінка.

Розподіл балів, що присвоюються студентам:

Денна форма навчання			
Поточний Контроль	ІНДЗ	Модульна контрольна робота	Залік
30 Балів	35 Балів	30 Балів	100 балів

1. Агзамов Ф.И. Журналистское расследование активной личности: Учебное пособие. – Казань, 1989.

2. Берлин Майкл. Краткое руководство по проведению журналистского расследования. – М., 1989
3. Вайшенберг З. Новинна журналістика: Навчальний посібник / За заг. ред. В.Ф. Іванова. – К.: Академія Української преси, 2004. – 262 с.
4. Выборы и журналистское расследование. – М.: Институт развития избирательных систем, 2001.
5. Глушко О. Журналістське розслідування: історія, теорія, практика. Навчальний посібник. – К.: Арістей, 2006. – 144 с.
6. Еверетт Девід. Навчальний посібник репортера. – К.: IREX ПроМедіа, 1999.
7. Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. – Л.: ПАІС, 2004. – С. 158-184.
8. Журналистское расследование: от замысла до воплощения / Под общей редакцией М.Н. Сивашевой. – СПб., 2006.
9. Константинов А. Журналистское расследование. – Санкт-Петербург: Издательский дом «Нева», 2001. – 383 с.
10. Константинов А. Журналистское расследование. История метода и современная практика. – М.: Олма-Пресс, 2003. – 480 с.
11. Мурікан Жак. Журналістське розслідування. – К.: ІМІ, 2003. – С. 11-66.
12. Тертычный А. Расследовательская журналистика. – М.: Аспект Пресс, 2002. – С. 100-382.
13. Хоменок О.С., Бурмагін О.О., Іванова К.Б., Рибка Є.М., Томіленко С.А. Журналістське розслідування: навчальний посібник для початківців. / За заг. ред. О.Хоменка. – Мелітополь, 2008. – 182 с.
14. 1. Блек К. 16 правил журналістського розслідування від експерта Лон-донського Бюро розслідувальної журналістики // MediaSapiens. – 15.04.2016. — Режим доступу : http://osvita.media.sapiens.ua/ethics/standards/16_pravil_zhurnalistского_rozsliduvannya_vid_eksperta_londonskogo_byuro_rozslidivalnoi_zhurnalistiki. – Дата доступу: 21.01.2018.
15. Іванов В. Ф. Вимоги до роботи з фактами та джерелами інформації в мас-медіа // Інформаційне суспільство. – Вип. 22. – 2015. – С. 17–20.
16. Рябічев В. Л. Верифікація контенту в соціальних медіа // Актуальні питання масової комунікації. – №18. – 2015. – С. 44–61.
17. Сісіна Л. Традиційні та інноваційні ресурси для верифікації інформації та їх використання в роботі інформаційно-аналітичних підрозділів бібліо-тек // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. – Вип. 46. – 2017. – С. 387–409.
18. Яценко Л. Інформаційно-аналітична діяльність : конспект лекцій. – Одеса: ОНПУ, 2014. – Режим доступу : http://opu.ua/upload/files/hsf/dsia/KL_IAD.pdf. – Дата доступу: 21.01.2018.
19. A Project of The Annenberg Public Policy Center. – Режим доступу : <https://www.factcheck.org/our-process>. – Дата доступу: 21.01.2018.
20. Adair B., Nolan A. D. The Principles of PolitiFact, PunditFact and the Truth-O-Meter. – Режим доступу : <http://www.politifact.com/truth-o-meter/article/2013/nov/01/principlespolitifact-punditfact-and-truth-o-meter>. – Дата доступу: 21.01.2018.
21. Chokhisept N. How to Fight ‘Fake News’ (Warning: It Isn’t Easy) // The New York Times. – 18 Sept. – 2017. – Режим доступу : <https://www.nytimes.com/2017/09/18/business/media/fight-fake-news.html>. – Дата доступу: 21.01.2018.

Мова викладання: українська.

Науково-педагогічний працівник

О.І. Почапська

Завідувач кафедри

О.С. Волковинський